

A. HÌNH THỨC KIỂM TRA

- Hình thức: tự luận
+ Phần đọc hiểu: 05 câu
+ Phần viết: 01 câu

B. NỘI DUNG ÔN TẬP:

Phần đọc hiểu (6,0 điểm)	Phần viết (4,0 điểm)
Đọc hiểu văn bản ngoài SGK cùng thể loại: truyện ngắn. - Gồm 05 câu tự luận (từ 0,5 đến 1,5 điểm) + Theo các mức độ: Nhận biết - Thông hiểu - Vận dụng. + Yêu cầu cần đạt: - Nhận biết và phân tích được một số yếu tố của truyện như: nhân vật, câu chuyện, người kể chuyện ngôi thứ 3 (người kể chuyện toàn tri), điểm nhìn, lời người kể chuyện, lời nhân vật. - Biết nhận xét nội dung bao quát của văn bản, biết phân tích các chi tiết tiêu biểu, đề tài, câu chuyện, và mối quan hệ của chúng trong tính chỉnh thể của tác phẩm. - Phân tích và đánh giá được chủ đề, tư tưởng, thông điệp mà văn bản muốn gửi đến người đọc thông qua hình thức nghệ thuật của văn bản, phân tích được một số căn cứ để xác định chủ đề. - Nêu được ý nghĩa hay tác động của văn bản văn học đối với quan niệm, cách nhìn, cách nghĩ và tình cảm của người đọc, thể hiện được cảm xúc và sự đánh giá của cá nhân về tác phẩm.	- Dạng đề: Viết bài văn nghị luận phân tích, đánh giá nội dung và nghệ thuật của một tác phẩm tự sự hoặc tác phẩm kịch. - Yêu cầu cần đạt: Viết được một văn bản nghị luận về một tác phẩm tự sự hoặc tác phẩm kịch ; trình bày rõ quan điểm và hệ thống các luận điểm, có cấu trúc chặt chẽ; sử dụng các bằng chứng thuyết phục: chính xác, tin cậy, đầy đủ.

C. ĐỀ MINH HỌA:

TRƯỜNG THPT PHƯỚC LONG

ĐỀ KIỂM TRA CUỐI HỌC KỲ II _ NH: 2023 - 2024

Môn: Ngữ văn 10

ĐỀ THI CHÍNH THỨC

Thời gian làm bài: 90 phút (không kể thời gian phát đề)

(Đề thi có 02 trang)

I. PHẦN ĐỌC HIỂU (6,0 điểm)

Đọc văn bản sau:

CHO NGÀY NẮNG LÊN

Ngoài trời tối mù rờn rợn, gió hú điên dại, cây sấu đầu lắc lư nghiêng ngả. Những quả ổi non xanh nổi lênh bênh trên mặt nước ngầu đục rác rến.

Mưa vẫn âm âm trên mái tôn, tường chừng có hàng ngàn cục đá đang trút xuống từ bầu trời. Gió giật mạnh mấy cánh cửa, rung đập như muốn bứt tung. Nước đã lên mấp mé sàn nhà. Đám gà vịt nằm dưới chân Lu rí rả rìa lông cho khô.

Bốn giờ sáng, Lu bật dậy, luýnh quýnh gọi ba dọn nhà đón bão.

Lu ở phía dưới, di chuyển từng bao tời đựng bếp gas, áo quần, đồ điện tử, mớ sách và giáo án dạy học... cho ba chất lên gác. Cái gác gỗ oằn mình xuống vì nặng. Ráng lên gác ới, đừng sụp nghe, qua mùa nắng tụi ta sẽ sửa sang mi lại. Lu lẩm bẩm cầu xin.

Điện thoại trong túi áo Lu rung liên hồi. Mấy đứa bạn ở miền Nam nhắn tin dồn dập. Lu đang rới rít quần quýt làm chỉ có thời gian trả lời. Chỉ kịp xem lướt qua tin nhắn của nó: "Bão vậy nhà có sao không hả Lu?".

Anh Sơn tắt tả kéo chiếc xe bò qua nhà Lu. Anh phụ ba khiêng từng bao lúa chất hết lên bàn. Đợt bão trước, anh đã dậy từ hai giờ sáng, cùng ba và Lu gặt hết mấy tạ lúa ni. Bão tan, vừa phơi được hai cái nắng, lúa chưa kịp khô thì lũ cuồn cuộn tới. Và khi dòng nước lụt còn đang rút thì bây chừ lại chuẩn bị đón bão.

Ba bộ phía đầu chiếc Wave tàu, anh Sơn đỡ phía đuôi, nhấc hai bánh đẩy nó lên xe bò, anh Sơn kéo qua nhà anh để tạm. Bác Tư ba anh Sơn đang quét nước sàn sạt ở hiên.

Nhà bác ở khác xóm với nhà Lu, thuộc vùng đất cao nên khó ngập hơn. Xong xuôi anh Sơn quay lại nhà Lu chống thang, căng bạt cột lên mái nhà, che mấy chỗ dột. Rồi anh dìu Lu và ba sang nhà anh ở nhờ. Nước dâng ngang ngực Lu.

"Sơn ơi là Sơn! Con ơi là con..." - bác Tư lại gào thảm thiết. **Tiếng gào đâm thẳng vô tim Lu, quặn thắt, nhức buốt.** Mấy người thanh niên lôi bác về từ trưa, mà đến chừ bác còn thất thần.

Mưa vẫn xối xả, cứ như ông trời tức giận chi mặt đất lâu ngày, gom lại xả cơn một lần. Cái lạnh ngấm vào da, mặt bác Tư trắng bệch, đôi môi run run. Bác nhìn trân trân di ảnh vợ trên bàn thờ. Hồi đó, má anh Sơn cũng đi theo dòng nước lũ.

Lâu lâu như sức tỉnh về lại với thực tại, bác đứng lên chạy ù ra cổng, giẫy nẩy vùng mạnh khi bị ghì chặt kéo ngược vô nhà.

Lúc sáng, anh Sơn cùng đám thanh niên bơi ghe qua mấy khu trũng giúp bà con. Tới đoạn nước ngập sâu, ghe lật, mớ dây nhợ rong bèo quấn chân anh Sơn, bộ đồ áo mưa đen quấy đạp vô vọng trong dòng nước xiết.

Mọi người không kịp với tay kéo anh lại, ai cũng ráng bơi vào bờ cho nhanh. Những thùng mì Hảo Hảo trôi lạc ra giữa sông, bị nước đánh rã ra. Thuyền cứu hộ đến chẳng kịp.

Lu đưa tay vuốt mạnh những giọt nước đang làm mắt nhòe đi. Mưa tự dưng mằn mằn, nóng nóng. Lu tự dặn lòng, nước mắt để dành cho ngày nắng lên. Việc cần kíp bây chừ là giữ bác Tư không lao ra giữa mưa bão trắng trời.

Sáng ra, trời ngưng gầm gừ. Nhìn đồng đồ nát còn lại, có ai đó thờ dài len lén, thôi thì của đi thay người. Bác Tư vẫn lặng băng mắt hồn. Có câu an ủi nặng nặng, lỡ người đi rồi thì cứ nghĩ tới người ở lại.

Anh Sơn nằm đó, người lạnh ngắt tím tái. Lu thay bác Tư nhận vài phong bì hỗ trợ ma chay. Cô Hai gọi bảo không ghé nhà tiền anh Sơn được, nhờ Lu thấp nhang giùm.

Chiều hôm qua, trong lúc bão đang quét thì một cơn lốc xoáy cũng tranh thủ quét ngang nhà cô, mái nhà tốc ra bay tuốt luột, cái chuồng bò thì nát vụn vì bị cây bạch đàn đè ngang.

Có vài phóng viên tới đưa tin. Mấy đoàn từ thiện cũng tới. Họ se sẽ động viên. Họ khe khẽ bắt tay. Dường như ai cũng sợ chạm vào nỗi đau của những người trong cuộc. Mà cần chi chạm, nó hiển hiện, mồn một.

Bác Tư ôm chặt di ảnh anh Sơn. Tóc anh Sơn đen, mái đầu bác Tư bạc trắng. Nơi khóe mắt hoắm sâu nhăn húm của bác chỉ đọng được một giọt nước nhỏ bằng hạt lúa. Làm chi còn nước mắt nữa mà khóc.

Lu nức nở trong vòng tay ba, tiếng nấc nghẹn nơi cổ họng. Nghe ba kể, hỏi Lu còn quán mền, chính anh Sơn là người nẩy ra "sáng kiến" đặt cô trong cái lu vỡ vành miệng, đẩy lại cho khỏi ướt giữa dòng nước lũ. Cái tên Lu cũng xuất phát từ đó.

Ngày đưa anh Sơn đi, mọi người tới đông lắm. Ở cái xứ nì, gần như ai cũng một lần từng chịu ơn anh. Hồi anh còn cười nói giòn tan, có khi nửa đêm anh vác đèn pin đi lợp mái, kiếm heo gà cho hàng xóm.

Bác Tư hay la ó, cái thẳng trời hành, việc nhà thì nhác, việc chú bác thì siêng. Rứa chắc chừ trời hết hành, trời thấy anh tốt tính nên cho lên thiên đàng.

Lu ngẩng mặt lên đón những tia nắng đang cố len lõi ra khỏi những đám mây trĩu trĩu. Ba đang cúi dọn dẹp mớ đồ linh kinh. Cái dáng hao gầy vẫn làm lũ chịu đựng thương khó. Từng món đồ được chắt chiu gội rửa cho sạch để còn dùng lại.

Dân xứ nì mang tiếng là keo kiệt, bởi có những thứ đâu phải muốn bỏ là bỏ. Nó là kỷ niệm, là ký ức. Là cả một trời thương tưởng cần bám víu vào đó mà sống tiếp.

Một ngày nắng hanh sau mưa lũ bão đông, nước rút, đất bắt đầu khô ráo. Lu qua nhà, phụ bác Tư gom mớ lá cây lại thành đồng rồi đốt. Sẽ thành tro bay về xa gái.

Mùi khói tự bao đời luôn làm lòng dân xứ cần cỗi nì thư thái. Có những thứ là phải dành cho ngày nắng lên. Bác Tư nhẹ nhàng nói, giữa làn khói hun nhèm mắt cay.

(Ny An, *Cho ngày nắng lên*, theo <https://tuoitre.vn/truyen-ngan-cho-ngay-nang-len-20201018093633407.htm>)

Thực hiện các yêu cầu từ câu 1 đến câu 5 (trình bày ngắn gọn)

Câu 1. (0,5 điểm) Xác định người kể chuyện trong văn bản.

Câu 2. (1,5 điểm) Đoạn văn sau được trần thuật chủ yếu từ điểm nhìn của ai? Đánh giá tác dụng của điểm nhìn trong ấy trong việc thể hiện chủ đề của tác phẩm.

Lu ngẩng mặt lên đón những tia nắng đang cố len lõi ra khỏi những đám mây trĩu trĩu. Ba đang cúi dọn dẹp mớ đồ linh kinh. Cái dáng hao gầy vẫn làm lũ chịu đựng thương khó. Từng món đồ được chắt chiu gội rửa cho sạch để còn dùng lại.

Dân xứ nì mang tiếng là keo kiệt, bởi có những thứ đâu phải muốn bỏ là bỏ. Nó là kỷ niệm, là ký ức. Là cả một trời thương tưởng cần bám víu vào đó mà sống tiếp.

Một ngày nắng hanh sau mưa lũ bão đông, nước rút, đất bắt đầu khô ráo. Lu qua nhà, phụ bác Tư gom mớ lá cây lại thành đồng rồi đốt. Sẽ thành tro bay về xa gái.

Câu 3. (1,0 điểm) Phân tích ý nghĩa của chi tiết sau: *Lu tự dặn lòng, nước mắt để dành cho ngày nắng lên. Việc cần kíp bây chừ là giữ bác Tư không lao ra giữa mưa bão trắng trời.*

Câu 4. (1,5 điểm) Phân tích và đánh giá chủ đề của văn bản trên.

Câu 5. (1,5 điểm) Thông điệp nào của truyện ngắn *Cho ngày nắng lên* có ý nghĩa nhất đối với anh/chị? Vì sao?

II. PHẦN VIẾT (4,0 điểm)

Viết văn bản nghị luận phân tích, đánh giá chủ đề và những nét đặc sắc về hình thức nghệ thuật của truyện ngắn *Cho ngày nắng lên* (Ny An).

.....HẾT.....

HIỆU TRƯỞNG

Thành phố Hồ Chí Minh, ngày 03 tháng 4 năm 2024
TỔ TRƯỞNG CHUYÊN MÔN

Trần Thị Ngọc Ly